

Izhaja vsako soboto
in je za naročnike „Našega
Lista“ v kamniškem okraju
brezplačen.

Kamničan

Oglasi se računajo
tristopna petit-vrsta po 10 v.
za enkrat, za večkratno ob-
javljenje po dogovoru.

Naša môra.

Dajte cesarju, kar je cesarjevega — nam pa, kar je našega. Povdarjajoč posebno zadnje besede bi kamniški meščanje s to zahtevo že davno lahko, in sicer z vso opravičenostjo, nastopili pri upravi c. in kr. smodnišnice kamniške. Za ves strah, ki so ga že morali prestati meščanje, za vso veliko krivdo, ki jo ima na vesti merodajni faktor pri tej upravi, da se naše mesto ni in se ne bo moglo nikdar razviti, — plača naj smodnišnica dolžno odškodnino!

Odkar obstoji ta smodnišnica, leži nad nami kakor težka môra. Ko so se pripetile še vsem Kamničanom dobro v spominu ohranjene „nesreče“ v tej c. in kr. tovarni, smo spoznali, da je smodnišnica, ležeča v neposredni bližini mesta in ne daleč tod okoli raztresenih vasij, stalna nevarnost za obstanek prebivalstva.

Ako bi merodajnim faktorjem bilo kaj ležeče na blagru Kamničanov in bližnjih občanov, ki smo vsi avstrijski državljani in težko obremenjeni davkoplačevalci, bi po tedanjih katastrofah praharna enostavno izginila iz naše bližine in erar bi jo nadomestil s čim drugim, kar bi bilo prebivalstvu lahko v korist in ne v nevarnost! Toda visoki c. kr. erar si je najbrže mislil: Prava reč, ako vrag vzame Kamnik in Kamničane, da le meni nese. Lepa hvala za tako naklonjenost vlade do davkoplačevalcev.

Praharno so prenovili, jo utrdili po modernih pravilih in „mrtvaška moka“ se zopet dalje melje v teh črnih mlinih. S tem, da so praharno deloma utrdili, t. j. posamezne nevarne oddelke zavarovali proti nevarnosti požara in eksplozije, pa še ni pregnan strah prebivalstva, ki stalno živi v bojazni, da danes ali jutri zopet trešči kakor pred leti.

Kdo pa je kaj dal ljudem za prestani strah in nasledke? Morda c. kr. erar? Ali moramo imeti nad glavo vedno ta krvavi meč? Čemu je torej nam praharna? —

Ali poleg vseh teh krivic trpi mesto Kamnik še eno — in ta je največja. Vsak pravičen človek bi pričakoval, da prejme naše mesto za to kako odškodnino. A motil bi se vsak, kdor bi mislil, da mora tudi c. kr. erar pravično postopati. Za vse neprijetnosti, ki jih je imelo prebivalstvo, za občutno oviranje tujskega prometa in razvitka našega mesta, za vse to ne plača c. in kr. smodnišnica niti vinarja občinskih doklad.

Vedeti je treba, da ima ta smrtonosna tovarna svoj tisočak čistega dobička na dan, ne plača pa vinarja doklad, dočim jih mora plačevati najubornejši obrtnik, ki komaj preživlja sebe in svojo rodbino. Ali je to pravično?

Zato je sveta dolžnost merodajnih krogov, da se na višjem mestu zavzamejo za to zadevo ter spravijo na dnevni red dolžnosti c. kr. erarja. Ker je praharna c. kr. podjetje in ne kako privatno židovsko, se pač sme pričakovati, da bodo merodajni gospodje pri tem podjetju postopali nasproti prebivalstvu našega mesta in okolice človekoljubno po inicijativi vladarjevi. —

Naj se k sklepu hvaležno spomnimo še gospoda, ki je, vnet za prospeh mesta Kamnika, sprožil v občinskem odboru to vprašanje. Ako bi se z isto vnemo zavzel za rešitev te važne zadeve tudi naš poslanec na Dunaju in bi imel pred očmi tudi naše koristi, potem bi Kamnik lahko mirnejše gledal v bodočnost; tisti pa, ki bi mu z odločnim nastopom pomagal do pravice, zaslužil bi več kakor častno meščanstvo.

Ne dvomimo torej, da bo občinski svet kamniški to prevažno zadevo našega mesta vstrajno vodil do zadnje inštanice in konečno mora vendar Kamnik priti do svojih pravic, praharna pa do dolžnosti mestu dajati, kar mu gre!

Usoda kamniške elektrike. Naše mesto je v zadevi električne razsvetljave postalo pravcat unikum. Mesece in mesece že vise električne žice po hišah, na strehah vidimo drogove, ki so vsled predolgega čakanja postali že nekam trudni in omahljivi, — vse to deloma v strašilo vrbcem, deloma v izpodbujo onim, ki radi delajo dobre dovtipe, — električne razsvetljave pa še vedno nimamo. — Ali se stvar res ni dala pospešiti? Na to vprašanje lahko takoj odgovorimo. Usoda kamniške elektrike je bila in je še v rokah nemškega advokata, ki je, mimogrede povedano, znan kot strasten nemški nacijonalec in odločen nasprotnik nas Slovencev. Pri tej priliki se je namreč zopet pokazalo, da so merodajnim krogom splošne koristi deveta briga in zaman bi vpraševali, zakaj se je rešitev tega konkurza — ki je za slovensko tesnosrčnost pri gotovih gospodih še posebej značilen — poverila odvetniku, ki je zbog svoje oddaljenosti in z nepotrebnim zavlačevanjem delal interesentom večje stroške, kakor je bilo treba. Zakaj se je prezrl slovenski odvetnik, ki so mu bile razmere dobro znane in ki bi to zadevo že davno dognal? Da se na ljubo gotovim osebam zapostavljajo splošne koristi, gotovo ni pravično, da ne rabimo ostrejšega izraza. — Dodatno k tem vrsticam pa naj priobčimo v zadevi elektrike še mnenje nekega kamniškega meščana, ki se je izrazil, da je kratkovidnost Kamničanom že precej škodovala. Za ceno 22.000 K bi bilo po njegovem mnenju naše mesto dobilo nekdanji Bučarjev mlin na Perovem, ki bi se bil dobro dal vporabiti za elektrarno. Ako bi takrat ne bili tako odločno nasprotni vsakemu napredku, bi imeli zdaj že električno razsvetljavo

in lahko bi oddajali električno silo Bistrice še drugam. Mesto bi imelo od tega svoje dohodke, a vrhu tega bi ne bilo treba zapuščati domovine vrlému rodoljubu Bučarju, ki je na svoja stara leta moral med — Madjare. Stare napake se sicer ne dajo več popraviti, a to naj nam bo v svarilo, da se vsaj ogiblujemo novih. — Tako star kamniški meščan. Želeti pa je, da nam vprašanje kamniške elektrike pojasnijo še drugi merodajni gospodje. Da se je dragocena moč kamniške Bistrice leta in leta tako malomarno prezirala, in se nekateri gospodje niti zdaj ne brigajo za to važno vprašanje, se vsakemu naprednemu človeku zdi več kot čudno. Govori se pač o velikanski vodni moči v Bistriški dolini, a kdo se bo lotil tega dela, ne pove nihče.

Ponižna interpelacija našega poslanca v zadevi domžalskih dogodkov, ki jo je podal na Dunaju, nam nikakor ne more imponirati. Toliko in take obzirnosti pač ni treba takrat, kadar pričakujemo vsi, da bo odločen nastop za naše pravice imel kaj uspeha. Za danes konstatujemo le, da je vsebina omenjene interpelacije nasproti nesramnim lažem nemških listov in z ozirom na nepošteno poročilo uradnega lista — skrajno popustljiva. Prav nič se torej ne čudimo, ako je bil tudi ministrov odgovor na to interpelacijo, prikrojen docela po uradnem poročilu, popolnoma pristranski. Tudi konec preiskave nam bo pokazal, da ima Slovenec res — pohlevno dušo. O priliki več o tem.

Kopališče Kamnik (?) in Slovenci. Vsaka dežela ima svoje posebnosti, takisto je tudi pri nas. Ako pride kdo v deželo s 95% no večino, bo gotovo mislil, da vlada povsod jezik te večine. A kaj še, pri nas na Kranjskem moramo pač imeti svoje posebnosti, ki nam jih ni treba iskati daleč, ni nam treba posečati gradove raznih baronov in grofov; dovolj je, ako greš v gostilno našega „ultra-deutsch“ kopališča in zahtevaš malo pokrepčila v slovenščini. Gledali te bodo, kakor bi govoril kineški ali japonski; morda bi te v slednje imenovanih jezikih bolje razumeli, kakor pa, če govoriš svoj materni slovenski jezik. No, sedanji zdravnik kopališča, ki je ob enem tudi vodja večlega podjetja, si je že pred nekaj leti, ko je bil tudi on merodajna oseba, odgnal s svojim ultranemškim nastopom vse slovanske goste. Opozarjamo le na naše hrvatske brate, ki so nekdanje tako radi in v obilnem številu prihajali v naš prijazni, z vsemi naravnimi lepotami obdarjeni Kamnik, a ker so se morali pri vsaki priliki in nepriliki posluževati tujščine, pristudilo se jim je tako početje in — ni jih več. — Zadnja dva zdravnika, sicer tudi Nemea, pa vsaj pravična in kolikor toliko Slovencem naklonjena, hotela sta napake svojega prednika popraviti; a bilo je že

prepozno. Morda bi se jima bilo sčasoma posrečilo, ako bi bila vstrajala, in da jima naših par nemških gospodov ni delalo ovir. Treba bi res že bilo, da prične društvo za promet tujcev svoje delovanje, kajti naše kopališče s svojo nad vse „prijazno“ nemško postrežbo le odbija tujce. Skrb tega društva pa bo delati za prosep naše občine; kar je izven nje, nas ne zanima.

Pevsko društvo „Lira“ priredi v nedeljo 2. julija izlet na Posavje, kjer bo sodelovalo pri veliki ljudski veselici pev. mešanega zbora „Straže ob Savi“. Odhod iz Kamnika ob 2. uri popoldne z vozovi.

Domača umetnost. Gosp. Fr. Tončič, kipar v Kamniku, izgotovil je lep kip „Žalostna mati božja“, ki je namenjen za župno cerkev na Prevalih, ter ga izpostavil v izložbi papirne trgovine v Kamniku. V isti izložbi razstavil je tudi nadarjeni slikar g. Maks Koželj dve akvarelni sliki kamniških planin. Priporočamo oba umetnika merodajnim osebam, naj prav mnogokrat obišejejo njuna atelijeja in ju počaste z obilimi naročili. Saj je dolžnost vsakega Slovenca, podpirati domače moči, posebno ker se slovenska umetnost prav lahko kosa z vsako tujo. Svoji k svojim!

Stavba mostu v Dragomlju. Dne 26. junija t. l. popoldne ob 2. uri oddajala se bodo dela za zgradbo novega mostu čez potok Pšato na okrajni cesti v Dragomlju v proračunjenem znesku 7000 kron po zmanjševalni dražbi na licu mesta v Dragomlju. Načrti in proračuni leže na vpogled pri županstvu v Domžalah. Ponudniki imajo položiti 10% od na prevzeto delo spadajočega zneska. Delo se bode oddalo skupno.

V Mekinjah je priredilo v nedeljo dne 18. t. m. kat. slovensko izobraž. društvo veselico, ki je prav dobro uspela. Med obilnim občinstvom je bilo opaziti tudi mnogo Kamničanov, ki so se navzlic slabemu vremenu odzvali vabilu. Tamburaški zbor „Planinka“ je za svoje hvalevredno prednašanje žel zaslužen pohvalo. Igra Don Manuel je jako ugajala. Na občno željo se ponavlja veselica v nedeljo dne 25. t. m.

Umrl je v Kamniku Anton Rozman, okr. sluga v starosti 72. let. N. v m. p.

Mestna godba kamniška priredi pri ugodnem vremenu danes zvečer ob pol 9. uri v parku pod Malim gradom promenaden koncert z naslednjim vspeedom: 1.) Wetasehek: „Nadvojvoda Fran Salvator“, koračnica, 2.) W. Wlassak: Slovenski potpuri, 3.) Ziehrer: Dunajski meščanski valček, 4.) A. Wlassak: „Njen pogled“, polka mazurka, 5.) Jenko: „Naprej“, koračnica.

Slovenska slamnikarska obrt.

Vsem slovenskim trgovcem priporočamo sledeče tvrdke:

M. Cerar	Fr. Hojnik	J. Flis
A. Jančigaj	Fr. Mazovec	M. Majer
And. Maček	J. Klemenčič	vsi v Domžalah.

Stanje hranilnih vlog:

nad 1.200.000 K

MESTNA HRANILNICA V KAMNIKU

Rezervni zaklad:

nad 16.000 K

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4%, ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. — Rentni davek plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem. Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kamniška z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posojila se dajejo na zemljišča na 5% obresti in na amortizovanje v 36 letni ali krajši dobi, tako da poplača dolžnik posojilo 100 K v teku 36 let popolnoma, ako plačuje hranilnici vsakega pol leta z obrestmi vred 3 K.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.